

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eetti-
nen neuvottelukunta ETENE

09.11.2009

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lääkintöneuvos Terhi Hermanson
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Viite Elinsiirtojen lisääminen kutsu kuulemistilaisuuteen (28.10.2009)

ELINSIIRTOJEN LISÄÄMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriö kutsui kuulemistilaisuuteen 10.11.2009 ja pyytää kirjallista lausuntoa elinsiirtoja koskevien kudosis- ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuja lakeja sekä sairausvakuutuslakia. Lakimuutosesitysten tarkoituksena on elinsiirtojen lisääminen.

Hallituksen esityksessä (luonnos 28.10.2009) ehdotetaan muutettavaksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annettua lakia siten, että kuolleelta henkilöltä voitaisiin irrottaa elimiä, kudoksia ja soluja, jos hän ei ole elinaikanaan vastustanut tai oletettavasti vastustanut tätä toimenpidettä ns. oletettu suostumus. Esityksessä korostetaan ihmisen omaa näkemystä elinten ja kudosten luovutuksesta. Alaikäisen vainajan osalta luovutus edellyttäisi huoltajan suostumusta. Vajaakykyisen osalta edellytetään lähiomaisen tai muun läheisen suostumusta, jos vajaakykyinen ei ole eläessään voinut muodostaa käsitystä luovutuksesta. Elävän elin- ja kudoslouputtajien tutkimukset ja hoito on tarkoitus säätää maksuttomaksi, josta korvaus maksetaan luovuttajalle tai sairausajalta palkkaa saavan luovuttajan korvaus maksettaisiin työnantajalle.

Esityksen laadinnassa viitataan eduskunnan hyväksymään (6.10.2009) biolääketiedesopimukseen ja ihmisen elinten ja kudosten siirroista sekä kloonauksen kieltämisestä annettuihin lisäpöytäkirjoihin.

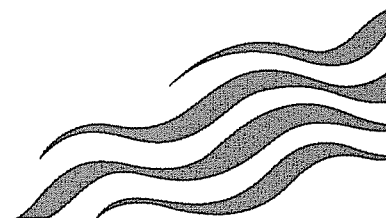
ETENE on käsitellyt kokouksessaan (25.3.2008) biolääketiedesopimuksen ratifiointia. Neuvottelukunta ei nähnyt biolääketiedesopimuksen ja lisäpöytäkirjojen ratifioinnille estettä. ETENE:n edustaja oli eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa 9.9.2009 asiasta kuultavana.

ETENE kannattaa elintensiirron lisäämiseen laadittuja lakimuutosesityksiä.

Oletetun suostumuksen käytäntö on hyvä.

Sähköisen sairaskertomuksen käyttö on hyvä käytäntö viestintään henkilön halukkuudesta luovuttaa elimensä kuolemansa jälkeen. Tätä tietoa tulee kuitenkin aika ajoin päivittää.

Elävän luovuttajan sairausloman ajan päivärahan maksamismahdollisuus työnantajille on hyvä parannus.

Kansainvälisten luovutusten osalta, avoin kysymys on, miten Suomen osalta kansainväliset luovutukset koordinoidaan ja valvotaan? Erityisen tärkeää on hyvä valvonta ja seuranta, ettei elintenluovutuksessa tapahdu väärin tekemistä.

Erittäin tärkeää on, että lakimuutoksesta tiedotetaan kansalaisille ja erityisesti potilaille sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstölle. Viime mainituille tulee järjestää myös koulutusta.

Puheenjohtaja

Markku Lehto

Pääsihteeri

Aira Pihlainen

